

Gníomhaireacht Sábháilteachta Eitlíochta na hEorpa

ATHBHREITHNIÚ SÁBHÁILTEACHTA BLIANTÚIL 2006

CLÁR ÁBHAI

004	ACHOIMRE FEIDHMIÚCHÁIN	
005	RÉAMHRÁ	
006	1.0	FORBAIRT STAIRIÚIL DE SHÁBHÁILTEAGHT EITLÍOCHTA
008	2.0	SÁBHÁILTEAGHT DOMHANDA NA NOIBRÍOCHTAÍ IOMPAIR POIBLÍ
013	3.0	SÁBHÁILTEAGHT EORPACH
013	3.1	Oibríochtaí Iompair Poiblí
013	3.1.1	Aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM
015	3.1.2	Héileacaptair
017	3.2	Oibríochtaí Oibre Ghinearálta Eitlíochta agus Aerga
018	3.2.1	Aerárthaí sciatháin dhobhogtha
019	3.2.2	Héileacaptair
020	3.2.3	Faoileoirí
021	3.2.4	Balúin
021	3.2.5	Aerárthach larscríbhíne 2
022	4.0	CATAGÓIRÍ TIONÓISCE
022	4.1	Táscairí Sábháilteachta CAST-ICAO
026	4.2	Táscairí Sábháilteachta Aeriompair Poiblí
031	5.0	GNÍOMHAÍOCHT SÁBHÁILTEAGHTA EASA
031	5.1	Tionscnamh Sábháilteachta Straitéiseach na hEorpa (ESSI)
032	5.1.1	Foireann Sábháilteachta Eitlíochta Tráchtála na hEorpa (ECAST)
033	5.1.2	Foireann Sábháilteacht Héileacaptair na hEorpa (EHEST)
034	5.1.3	Foireann Sábháilteachta Eitlíochta Ghinearálta na hEorpa (EGAST)
034	5.2	Déanamh na Rialach
034	5.3	Deimhniú
035	AGUISÍNÍ	
035	Aguisín 1: Sainmhíniúcháin agus Acrainmneacha	
036	Aguisín 2: Liosta na bhFigiúirí	
038	Aguisín 3: Liostú na dtionóiscí marfacha i 2006	
039	Séanadh	

ACHOIMRE FEIDHMIÚCHÁIN

Is í eitilt an modh taistil is sábháilte. Mar a léiríonn an tAthbhreithniú Sábháilteachta Bliantúil seo, i 2006 bhí an líon is lú tionóiscí marfacha i leith aerárthaí sciatháin dhobhogtha in iompar poiblí sa deich mbliana atá díreach imithe (1997 – 2006). Bhí 42 tionóisc mharfach ar fud an domhain an bhliain sin. Freisin bhí líon na mbás ar bord faoi bhun meán an deich mbliana.

Tá feidhmiúchán sábháilteachta eitlíochta na hEorpa ard cé gur ardaigh líon na dtionóiscí marfacha beagán ó 2004. I 2006, bhí sé thionóisc mharfach d’aerárthaí sciatháin dhobhogtha in oibríochtaí iompair poiblí agus mar thoradh ar sin bhí 146 bás ar bord atá os cionn meán an deich mbliana (105). Go príomha tá líon ard na mbás mar thoradh ar thionóisc aonair amháin. Ar 9 Iúil 2006, d’fhorthiomáin Airbus 310, cláraithe sa bhFrainc, rúidbhealach in Irkutsk, an Rúis a bhí mar chúis le 126 bás. Freisin léiríonn an t-athbhreithniú seo go bhfuil rátaí feabhsaithe tionóisce na hEorpa níos ísle ná an cuid eile den domhan.

Don chéad uair, bhailigh agus d’áirigh Gníomhaireacht Sábháilteachta Eitlíochta na hEorpa (EASA) sonraí tionóisce Eorpaigh le haghaidh Obair Ghinearálta Eitlíochta agus Aerga san athbhreithniú seo. Bhí na sonraí curtha ar fáil ag na Comhlachtaí Náisiúnta um Imscrúdú Tionóisce nó Údaráis Eitlíochta Náisiúnta.

Leanann iarrachtaí chun sábháilteacht eitlíochta a chothabháil agus a fheabhsú ar aghaidh mar thosaíocht do EASA. Freisin tugann an tAthbhreithniú Sábháilteachta Bliantúil forbhreathnú ar ghníomhaíochtaí sábháilteachta feabhsaithe na Gníomhaireachta lena n-áirítear Tionscnamh Sábháilteachta Straitéiseach na hEorpa.

RÉAMHRÁ

Tá an tAthbhreithniú Sábháilteacht Bliantúil seo curtha le chéile ag Gníomhaireacht Sábháilteachta Eitlíochta na hEorpa (EASA) chun an pobal a chur ar an eolas i leith an leibhéal sábháilteachta ginearálta sa réimse eitlíochta shibhialta mar atá de dhíth ag Airteagal 11 (4) de Rialachán (CE) Uimh 1592/2002 de Pharlaimint na hEorpa agus den gComhairle ó 15 Iúil 2002.

In ullmhúchán don athbhreithniú seo, bhí rochtain ag an Gníomhaireacht ar fhaisnéis tionóisce bailithe ag an Eagraíocht Eitlíochta Sibhialta Idirnáisiúnta (ICAO) trína córas um Tuairisciú Sonraí Tionóisce/Teagmhais (ADREP)¹, staitisticí tionóisce foilsithe ag ICAO chomh maith le sonraí ar úsáid aerárthaigh soláthartha ag ICAO. Sa bhreis ar sin, rinneadh iarratas chuig Ballstáit EASA sonraí a ghnóthú ar thionóiscí aerárthaí éadroma² don bhliain 2006.

San athbhreithniú breathnaítear ar “an Eoraip” mar 27 Ballstát an AE móide an Íoslainn, Lichtinstéin, an Iorua agus an Eilvéis. I gcomparáid le hAthbhreithniú Sábháilteachta Bliantúil 2005, táthar tar éis an sainmhíniú den Eoraip a leathnú chun Ballstáit nua an AE a áireamh, is iad sin an Bhulgáir agus an Rómáin agus an cheithre bhall EASA neamh-AE. Tá an réigiún sannta bunaithe ar Staid na Clárlainne den aerárthach tionóisce.

¹ Iarscríbhinn 13 – Imscrúdú Tionóisce agus Teagmhais Aerárthaigh – tá sé de dhíth ar an Stát eolas a thuairisciú go ICAO ar thionóiscí chuig aerthárthaí le huas-mhais éirithe cláraithe os cionn 2,250 kg.

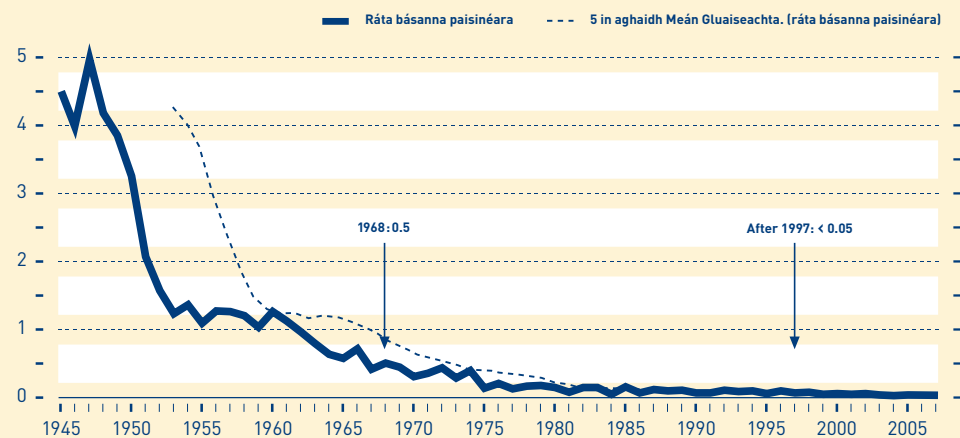
² Aerárthach éadrom: aerárthach le huas-mhais irithe cláraithe faoi bhun 2,251 kg.

FORBAIRT STAIRIÚIL DE SHÁBHÁILTEACHT EITLÍOCHTA

Tá na figiúirí thíos bunaithe ar rataí tionóisce foilsithe i dTuarascáil Bhliantúil de chuid chuid Comhairle an ICAO.

FIGIÚR 1

Básanna paisinéirí in aghaidh 100 milliún de mhílte paisinéara, oibríochtaí iompair poiblí sceidealta, ag eisiamh gníomhartha idirghabhála aindílis

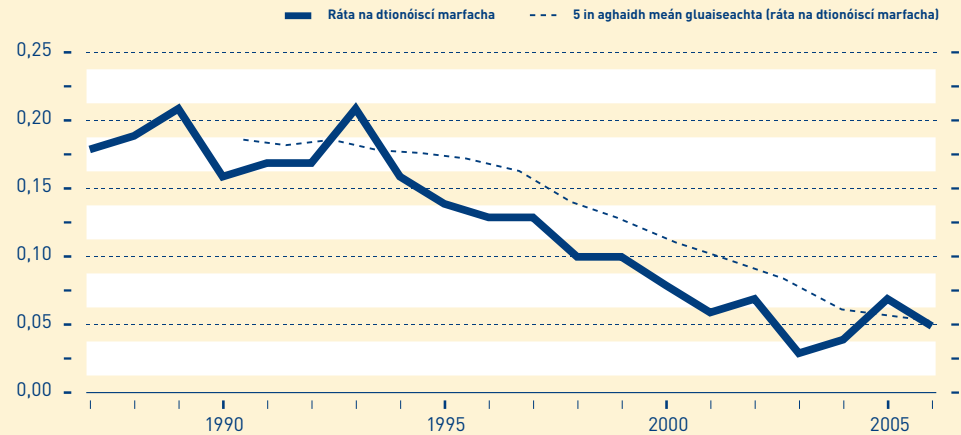

Taispeánann na sonraí i bhFIGIÚR 1 go bhfuil sábháilteacht na heitlíochta tar éis feabhsú ó 1945 ar aghaidh. Bunaithe ar líon na mbásanna paisinéirí in aghaidh gach 100 milliún míle eitilte, thóg sé 20 bliain (1948 go 1968) an chéad fheabhsú iolraithe faoi deich a bhaint amach ó 5 go 0.5. Baineadh amach feabhsú eile iolraithe faoi deich i 1997, 30 bliain ina dhiaidh sin, nuair a bhí an ráta tar éis titim faoi bhun 0.05.

Is léir go bhfuil an ráta tionóisce ar an bhFIGIÚR seo réidh le blianta beaga anuas. Tá sé mar thoradh ar an scála a úsáideadh chun na rataí arda a thaispeáint go déanach sna 1940í.

Ina Thuarascáil Bhliantúil táirgeann ICAO rataí tionóisce de thionóiscí a bhaineann le básanna paisinéirí ó 100,000 eitilt aerárthaigh. Tá forbairt an ráta seo sa 20 bliain deireanach taispeánta i bhFIGIÚR 2.

FIGIÚR 2 Ráta na dtionóiscí ag baint le básanna paisinéirí in aghaidh 100,000 eitilt, oibríochtaí sceidealta, ag eisiámh gníomhartha idirghabhála aindílis

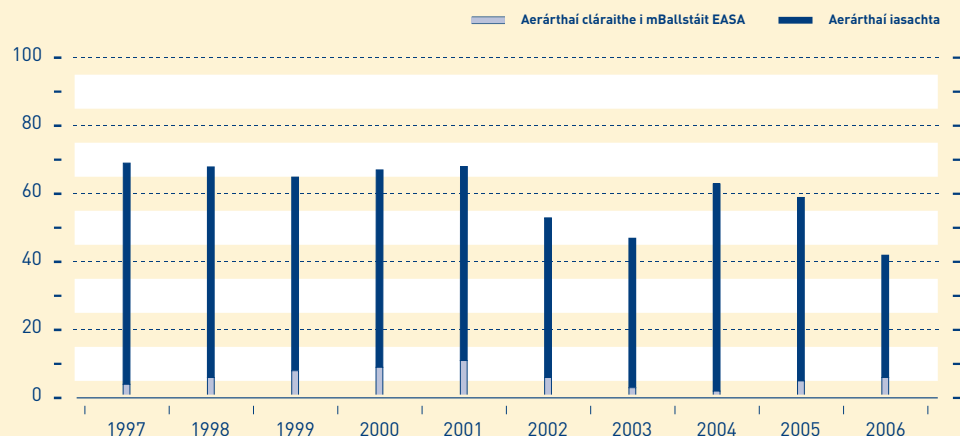
D'éagsúlaigh ráta na dtionóiscí ag baint le básanna paisinéirí in oibríochtaí sceidealta in aghaidh 100,000 eitilt ó 0.18 (1987) go 0.21 (1993) agus níos taispeánadh aon fheabhsú ó 1987 go 1993. Ón bhliain sin, thit an ráta go leanúnach go dtí 2003, nuair a shroich sé a luach is ísle de 0.03. Tar éis méaduithe i 2004 agus 2005, i gcomhar le líon laghdaithe na dtionóiscí marfacha thit an ráta i 2006 go 0.05.

SÁBHÁILTEACHT DOMHANDA NA NOIBRÍOCHTAÍ IOMPAIR POIBLÍ

Tá líon na dtionóiscí soláthartha sa chuid seo den tuarascáil bunaithe ar shonraí gnóthaithe ó chóras um tuairisciú Sonraí Tionóisce/Teagmhais (ADREP) an ICAO. Baineann siad le tionóiscí marfach³ ade chuid aerárthaí sciatháin dhobhogtha le huas-mhais éirithe deimhnithe os cionn 2,250 kg.

Ba é líon iomlán na dtionóiscí marfacha chuig aerárthaí sciatháin dhobhogtha in oibríochtaí iompair poiblí sa deich mbliana atá imithe ná 60 sa bhliain. Tá líon na dtionóiscí marfacha i 2006 (42) níos ísle ná an bhliain roimhe sin 2005 (59) agus is é an líon is ísle sa deich mbliana 1997 go 2006.

FIGIÚR 3 Tionóiscí marfacha, iomlán na n-oibríochtaí iompair poiblí, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM⁴

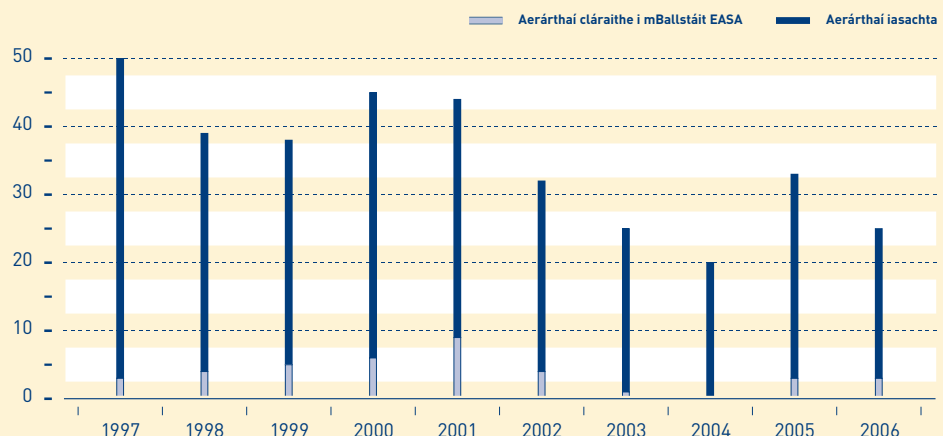

Is féidir oibríochtaí iompair poiblí a fhoroinnt níos faide isteach in oibríochtaí paisinéara, oibríochtaí lastais agus oibríochtaí eile, ar nós farantóireacht, suíomh, fámaireacht agus eitiltí aerthacsaithe. Na hoibríochtaí is tábhachtaí i dtéarmaí líon na n-oibríochtaí bainte amach ná eitiltí lastais agus paisinéara. Taispeánann **FIGIÚIRÍ 4** agus **5** líon na dtionóiscí marfacha le haghaidh na hoibríochtaí seo.

³ Tionóisc mharfach: tionóisc le toradh de ar a laghad bás amháin, criú eitilte agus/nó paisinéir nó ar an talamh, laistigh de 30 lá ón tionóisc.

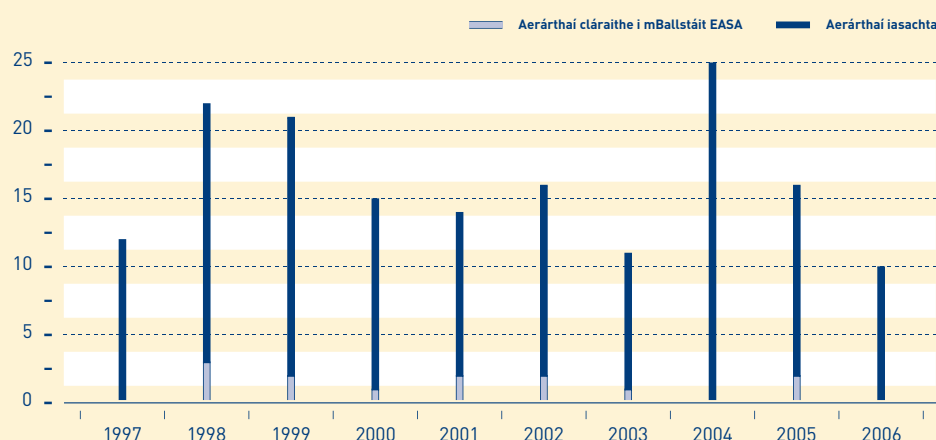
⁴ MTOM = uas-mhais éirithe cláraithe

FIGIÚR 4 Tionóiscí marfacha, oibríochtaí iompair poiblí paisinéara, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM

Ina iomlán tharla 25 tionóisc mharfach le hoibríochtaí iompair poiblí paisinéara i 2006; an líon céanna agus a bhí ann i 2003. I 2004 bhí líon na dtionóiscí níos ísle (20).

FIGIÚR 5 Tionóiscí marfacha, oibríochtaí iompair poiblí lastais, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM

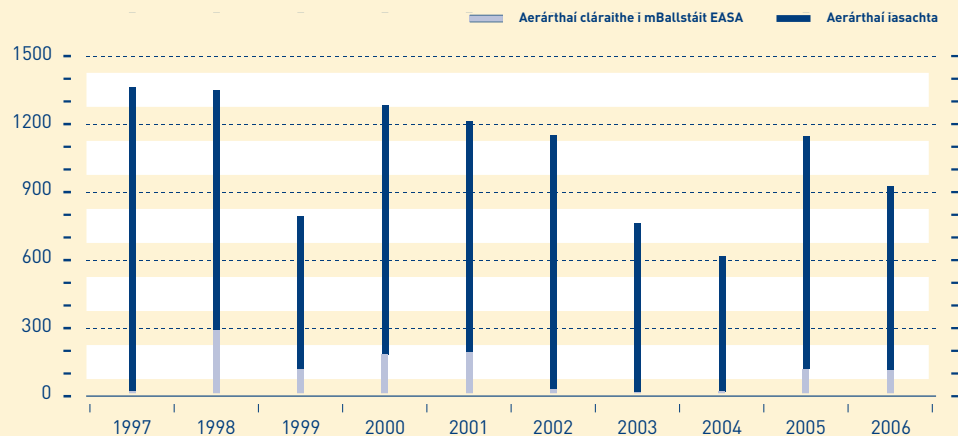

Ba é líon na dtionóiscí marfacha le haghaidh oibríochtaí iompair poiblí lastais i 2006 an líon is ísle son deich mbliana (10).

D'ísligh líon iomlán na mbásanna ar bord le haghaidh oibríochtaí iompair poiblí uile ó 1,140 i 2005 go 923 i 2006. Tá an bhliain 2006 fós faoi bhun meán an deich mbliana (1,048) agus ní raibh líon na mbásanna níos ísle ná 2006 ach i dtrí bliana den deich mbliana atá díreach imithe. I 2006 ba é 823 líon na mbásanna paisinéirí in oibríochtaí iompair poiblí, suas ó 456 i 2004 ach síos ó 990 i 2005. Freisin tá líon an mbásanna paisinéirí i 2006 níos ísle ná an meán (891.3) don deich mbliana deireanach.

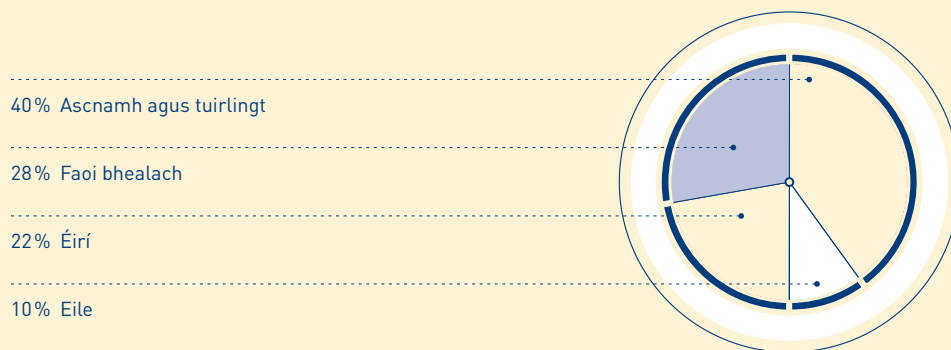
Tabhair faoi deara go n-áiríonn líon na mbásanna sna graif básanna mar thoradh ar ghníomhartha idirghabhála aindílis le heitlíocht shibhialta.

FIGIÚR 6 Básanna ar bord, iomlán na n-oibríochtaí poiblí aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM

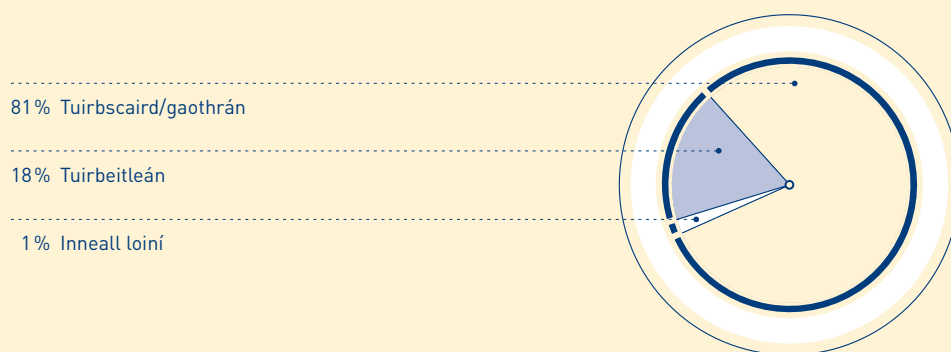
Taispeánann **FIGIÚR 7** gur tharla an cuid is mó de thionóiscí marfacha sa deich mbliana deireanach le linn céim na tuirlingte agus ascnaimh (40 faoin gcéad) cé go gcaitear formhór na hama ar bord i gcéim cúrsála nó faoi bhealach na heitilte.

FIGIÚR 7 Dáileadh na dtionóiscí marfacha thar céimeanna na heitilte, oibríochtaí iompair poiblí, domhanda, 1997-2006, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM

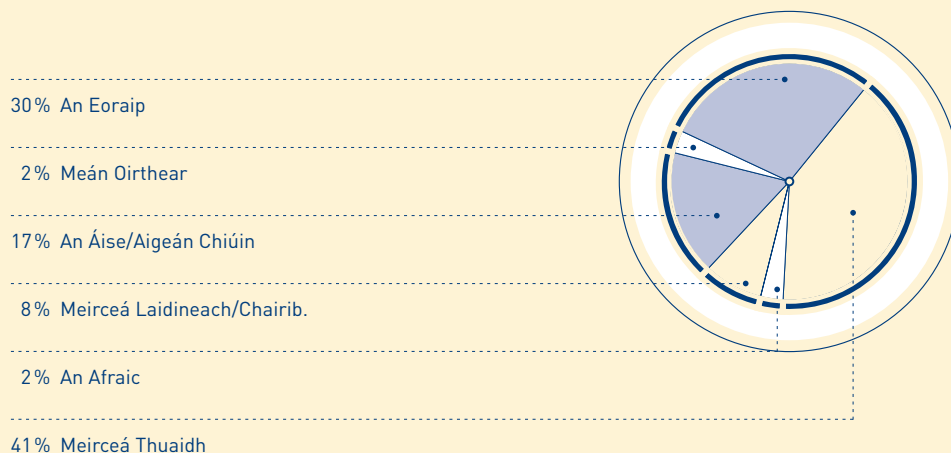
Taispeánann sonraí gnóthaithe ó ICAO go bhfuil an cabhlach aeriompair tráchtála, aerárthaí os cionn 9,000 kg MTOM, comhdhéanta go príomha d'aerárthaí tuirbín–chumhachta a dhéanann suas 99% den chabhlach. Taispeántar an dáileadh i bhFIGIÚR 8.

FIGIÚR 8 Dáileadh cabhlaigh aeriompair tráchtála de réir cineál na gluaiseachta, stáit conarthachta ICAO, 1996 – 2005, mais aerárthaigh níos mó ná 9,000 kg MTOM

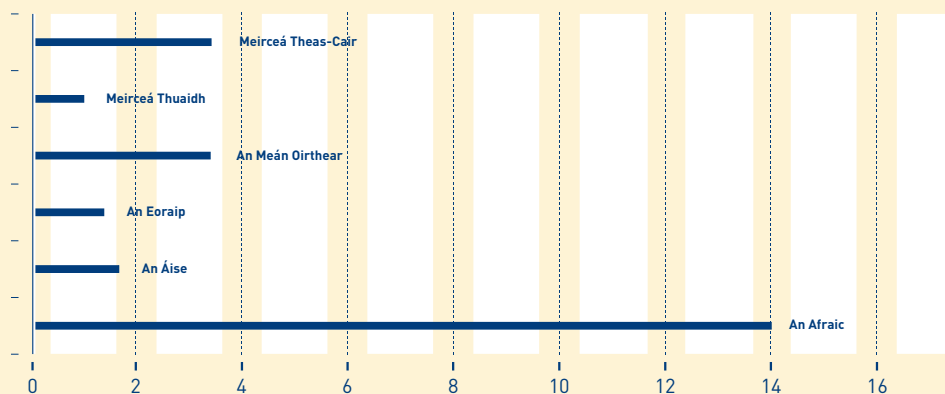
Is é an dáileadh tráchtála ag réigiún staidrimh an ICAO an t-ábhar i bhFIGIÚR 9.

FIGIÚR 9 Dáileadh réigiúnda de líon na n-eitiltí, oibríochtaí sceidealta agus neamh-sceidealta, 2000 – 2005

Taispeánann **FIGIÚR 10** ráta na dtionóiscí marfacha uile, aerárthaí oibríochtaí sceidealta agus neamh-sceidealta sciatháin dhobhogtha, os cionn 2,250 kg le haghaidh réigiúin staidrimh an ICAO. Tá an comhaireamh bunaithe ar sonraí gnóthaithe ó ICAO ADREP do thionóiscí chuig aerárthaí os cionn 2,250 kg MTOM chomh maith le sonraí an ICAO ar ghluaiseachtaí (sceidealta móide neamh-sceidealta) le haghaidh réigiúin staidrimh an ICAO.

FIGIÚR 10 Ráta na dtionóiscí marfacha don tréimhse, 2000 – 2005, oibríochtaí sceidealta agus neamh-sceidealta

Déanann an caibidil seo athbhreithniú ar na sonraí tionóisce don Eoraip. I gcomparáid le hAthbhreithniú Sábháilteachta Bliantúil 2005, táthar tar éis an sainmhíniú den Eoraip a leathnú chun Ballstáit nua an AE a áireamh, is iad sin an Bhulgáir agus an Rómáin agus baill uile EASA neamh-AE.

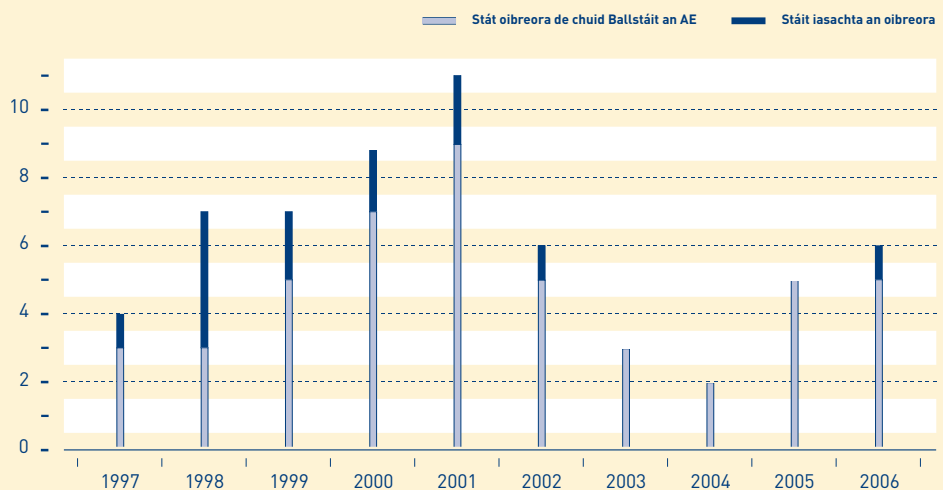
3.1 OIBRÍOCHTAÍ IOMPAIR POIBLÍ

3.1.1 AERÁRTHACH SCIATHÁIN DHOBHOGHA OS CIONN 2,250 KG MTOM

I 2006, ba é líon na dtionóiscí marfacha san Eoraip le haghaidh aerárthaí sciatháin dhobhogtha, oibríochtaí iompair poiblí, ná sé. I gcomparáid le 2005 (5) agus 2004 (2) ciallaíonn sé seo méadú i dtionóiscí marfacha. Mar sin féin, tá an líon seo cothrom le meán na dtionóiscí marfacha don deich mbliana 1997–2006.

FIGIÚR 11

Tionóiscí marfacha, iomlán na n-oibríochtaí iompair poiblí, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM

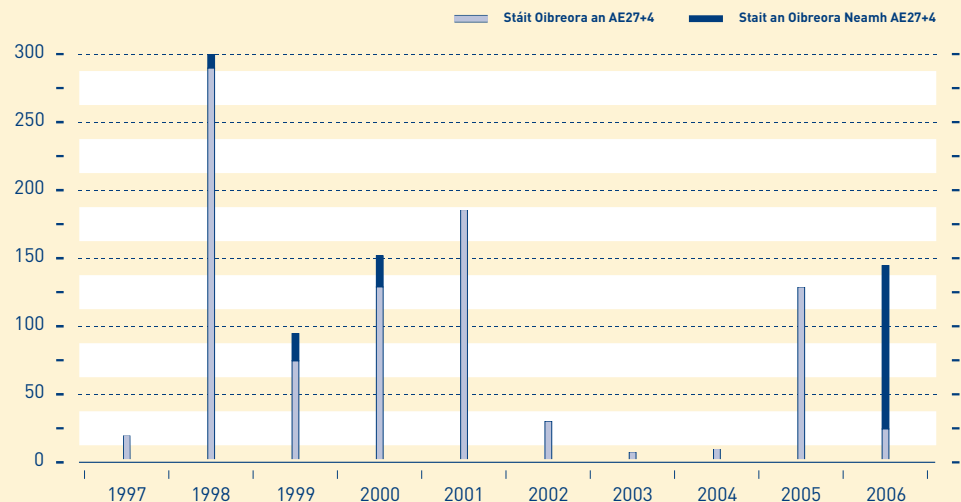

Mhéadaigh líon na mbásanna ar bord san Eoraip ó 127 i 2005 go 147 i 2006, atá os cionn an meán don deich mbliana (105.3). I 2006 ba é 134 líon na mbásanna paisinéirí in oibríochtaí iompair poiblí, suas ó 4 i 2004 agus 117 i 2005. Freisin bhí líon na mbásanna paisinéirí os cionn an meán (91.4) don deich mbliana 1997 go 2006.

I 2005 agus 2006 araon, bhí líon ard na mbásanna mar thoradh ar thionóisc aonair le breis agus 100 bás (féach freisin Aguisín 3). Ar 9 July 2006, d'fhorthiomáin Airbus 310 de chuid Sibir Airlines, cláraithe sa bhFrainc, rúidbhealach agus é ag tuirlingt in Irkutsk, an Rúis, le 126 bas mar thoradh. Cé go raibh an t-aerárthach a bhí páirteach sa tionóisc seo cláraithe i mBallstát EASA, bhí sé á fheidhmiú ag cuideachta ó Bhallstát neamh-EASA.

FIGIÚR 12

Básanna ar bord, iomlán na n-oibríochtaí poiblí, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM cláraithe i mBallstát EASA

Mar a bhí sa chuid eile den domhan, san Eoraip tarlaíonn formhór na dtionóiscí le linn céim an tuirlingte agus ascnaimh (43 faoin gcéad). I gcomparáid leis na sonraí curtha i láthair thuas, taispeántar go dtarlaíonn níos lú tionóiscí marfacha le linn an céim faoi bhealach agus cláraítear níos mó tionóiscí marfacha do chéimeanna eilte eile, mar shampla nuair atá an aerárthach ar an talamh ag seasamh nó i mbun tacsaithe.

FIGIÚR 13 Dáileadh na dtionóiscí marfacha thar céimeanna na heitilte, oibríochtaí iompair poiblí, 1997 – 2006, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM

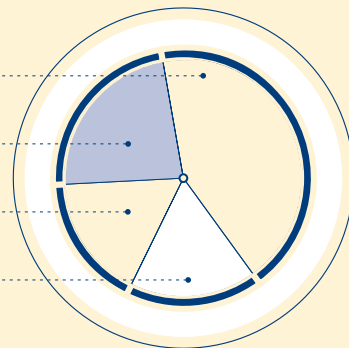
Aerárthach cláraithe i mBallstáit EASA

43% Ascnamh agus Tuirlingt

23% Éirí

17% Faoi bhealach

17% Eile

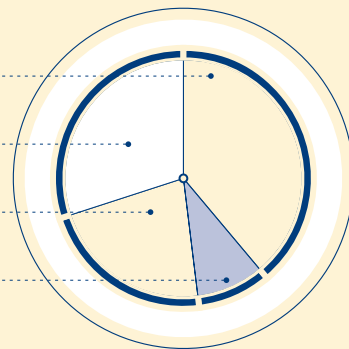
Aerárthach iasachta

39% Ascnamh agus Tuirlingt

30% Faoi bhealach

22% Éirí

9% Eile

3.1.2 HÉILEACAPTAIR

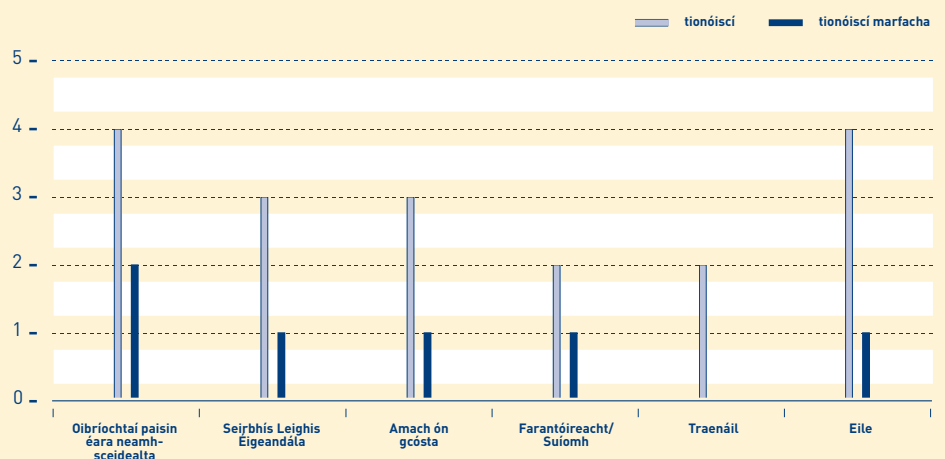
Tá an t-eolas ar thionóiscí héileacaptair na n-oibríochtaí iompair poiblí don bhliain 2006 soláthartha sa chaibidil seo bunaithe ar shonraí faighte ó Bhallstáit an EASA (féach freisin paragraf 3.2) agus ICAO ADREP.

TÁBLA 1 Oibríochtaí Iompair Poiblí na Héileacaptar – an bhliain 2006

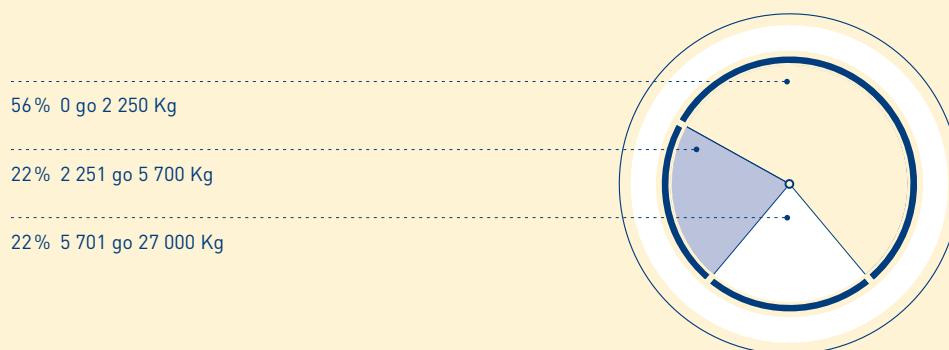
Bliain	Tionóiscí	Tionóiscí marfacha	Básanna ar bord
2006	18	6	20

Bhí breis agus leath den 20 bás mar thoradh ar dhá thionóisc: mar thoradh ar thionóisc le héileacaptar oibríochtaí amach ón gcósta ar 27 Nollaig 2006 ag Bá Morecambe, An Ríocht Aontaithe bhí 7 mbás agus bhí an cliseadh d'eitilt farantóireachta i gcóngarachacht Tenerife, Na hOileáin Chanáracha, mar thoradh ar 6 bhás ar 8 Iúil 2006.

FIGIÚR 14 Tionóiscí agus tionóiscí marfacha de réir cineál na hoibríochtaí iompair poiblí, héileacaptar cláraithe i mBallstát EASA, 2006

FIGIÚR 15 Dáileadh na héileacaptair bainteach in oibríochtaí iompair poiblí – tionóisc ag MTOM, héileacaptar cláraithe i mBallstát EASA, 2006

I roinnt mhaith cásanna tá an imscrúdú isteach i gcúiseanna na dtionóiscí den bhliain 2006 leanúnach go fóill. Mar sin ní féidir forbhreathnú a sholáthar 2006 de chúiseanna na tionóisce in oibríochtaí iompair poiblí na héileacaptair don bhliain 2006.

3.2 OIBRÍOCHTAÍ OIBRE GHINEARÁLTA EITLÍOCHTA AGUS AERGA

Le haghaidh aerárthaí éadroma, éagsúil ó aerárthaí os cionn 2,250 kg MTOM, níl aon riachtanas um fhógairt nó tuairisciú tionóisce chuig an ICAO. Dá bharr sin rinne EASA iarratas chuig Ballstáit an EASA chun sonraí tionóisce aerárthaí éadroma a sholáthar chuig an Gníomhaireacht. Tá an t-eolas sa pharagraf seo bunaithe ar na sonraí tionóisce faighte ó 30 Bhallstát an EASA comhcheangailte le sonraí ICAO ADREP.⁵

Áiríonn oibríochtaí Eitlíochta Ghinearálta⁶ mar shampla eitiltí pléisiúir agus traenála. Is éard atá i gceist le hoibríochtaí oibre aerga ná oibríochtaí ina úsáidtear aerárthach le haghaidh seirbhísí speisialaithe ar nós talmhaíocht, tógáil, fótagrafaíocht, fógraíocht aerga agus comhrac dóiteáin.

Is é seo an chéad uair atá an Gníomhaireacht tar éis sonraí tionóisce a bhailiú le haghaidh Eitlíocht Ghinearálta agus Obair Aerga. Tá sé i gceist ag an Gníomhaireacht taifead stairiúil a fhorbairt thar am. Toisc nach bhfuil sonraí no-chta ar fáil le haghaidh Obair Aerga nó Eitlíochta Ghinearálta, ní fhéadfaí comhaireamh na rátaí tionóisce a bhaint amach.

⁵ Sholáthar gach tír seachas An Astráil na sonraí a bhí á lorg.

⁶ Is éard atá i gceist le hoibríochtaí eitlíochta ghinearálta ná oibríochtaí eitlíochta seachas oibríocht aeriompair tráchtála nó oibríocht oibre aerga.

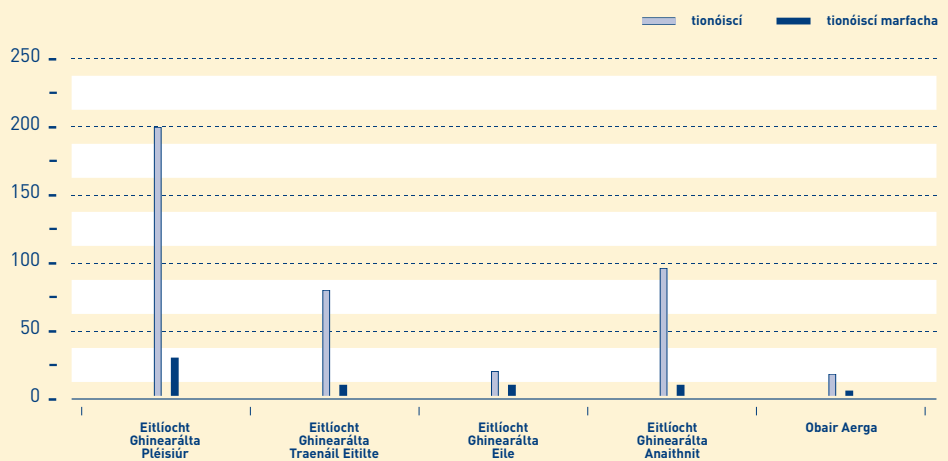
3.2.1 AERÁRTHAÍ SCIATHÁIN DHOBHOGTHA

Cuireann an caibidil seo sonraí tionóisce i láthair d'aerárthaí sciatháin dhobhogtha ar a bhfuil teastas-cineáil nó teastas aer-acmhainneachta tar éis a bheith eisithe bunaithe ar Rialachán (CE) 1592/2002.

TÁBLA 2 Oibríochtaí sciatháin dhobhogtha um Obair Aerga agus Eitlíochta Ghinearálta – an bhliain 2006

Bliain	Tionóiscí	Tionóiscí marfacha	Básanna ar bord
2006	385	55	102

FIGIÚR 16 Tionóiscí agus tionóiscí marfacha in aghaidh cineál na hoibríochta. Obair Aerga agus Eitlíochta Ghinearálta, an bhliain 2006

Mar atá léirithe i bhFIGIÚR 16, bhain formhór na dtionóiscí agus na dtionóiscí marfacha le heitiltí pléisiúir. Freisin tá líon na mbásanna ar an líon is airde (57) don chineál seo oibríochta.

3.2.2 HÉILEACAPTAIR

Soláthraíonn an paragraf seo sonraí ar thionóiscí héileacaptair aeriompair neamh-phoiblí don bhliain 2006. Sna hoibríochtaí a áirítear tá oibríochtaí héileacaptair Oibre Aerga agus Eitlíochta Ghinearálta.

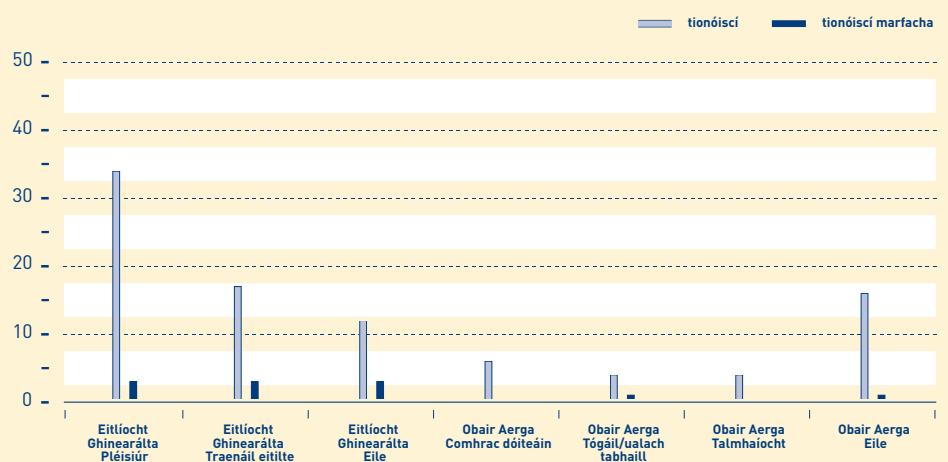
TÁBLA 3 Oibríochtaí Héileacaptair um Obair Aerga agus Eitlíochta Ghinearálta – an bhliain 2006

Bliain	Tionóiscí	Tionóiscí marfacha	Básanna Ar Bord
2006	97	9	19

Bhí 9 dtionóisc i 2006 le 19 bás mar thoradh orthu.

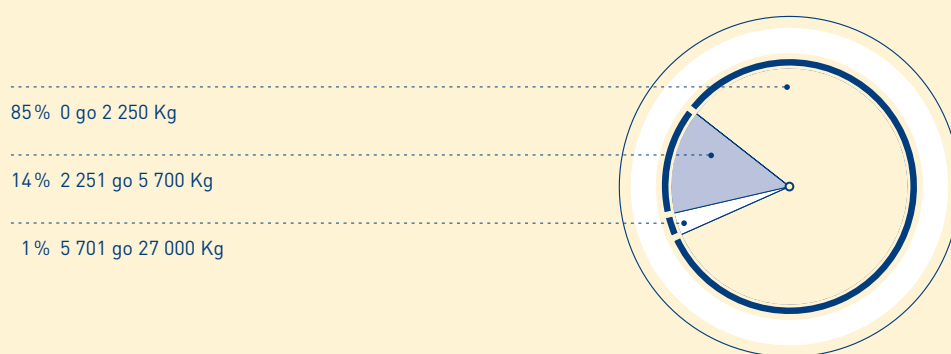
Taispeánann na sonraí i bhFIGIÚR 17 gur tharla formhór na dtionóiscí i 2006 le heitiltí pléisiúir eitlíochta ghinearálta.

FIGIÚR 17 Tionóiscí agus tionóiscí marfacha in aghaidh cineál na hoibríochta, an bhliain 2006, héileacaptair, Ballstáit SREG EASA

I 2006 tharla nach mór 85 faoin gcéad de na tionóiscí le héilecaptair éadroma le MTOM de mhais 2,250 kg nó níos ísle.

FIGIÚR 18 Dáileadh na dtionóiscí ag MTOM, Ballstáit EASA, héilecaptair, 2006

3.2.3 FAOILEOIRÍ

Ina iomlán tharla 245 tionóisc le faoileoirí i 2006. Áiríonn sé seo faoileoirí agus faoileoirí mótaí araon. D'áirigh an 31 tionóisc mharfach 41 bás.

TÁBLA 4 Oibríochtaí faoileora um Obair Aerga agus Eitlíochta Ghinearálta – an bhliain 2006

Bliain	Tionóiscí	Tionóiscí marfacha	Básanna Ar Bord
2006	245	31	41

3.2.4 BALÚIN

Ina iomlán i 2006 tharla 15 tionóisc le balúin éadroma (0–2,250 kg). Ní raibh aon tionóiscí marfacha.

TÁBLA 5 Iomlán na n-oibríochtaí balúin – an bhliain 2006

Bliain	Tionóiscí	Tionóiscí marfacha	Básanna Ar Bord
2006	15	0	0

3.2.5 AERÁRTHACH IARSCRÍBHINNE 2

Cuimsíonn an paragraf seo eolas ar aerárthaí Iarscríbhinne 2 mar a deirtear. Liostaíonn Iarscríbhinn 2 den Rialachán (CE) Uimh 1592/2002 catagóirí na n-aerárthaí nach gcaitear aon teastas-cineáil nó teastas aer-acmhainneachta a bheith eisithe dóibh ag EASA. I measc cinn eile áiríonn na catagóirí seo:

- aerárthaí le ábharthacht stairiúil soiléir;
- aerárthaí deartha nó modhnaithe ar mhaithe le cúinsí taighde, turgnamhach nó eolaíoch;
- aerárthaí tógtha go hamaitéarach;
- aerárthaí míleata;
- aerárthaí le luas teoranta agus MTOM teoranta.

TÁBLA 6 Oibríochtaí aerárthaigh iarscríbhinne 2 um Obair Aerga agus Eittlíochta Ghinearálta – an bhliain 2006

Cineál	Tionóiscí	Tionóiscí marfacha	Básanna Ar Bord
Mioneitleáin & Eitleáin Bheaga	356	64	81
Gíreitleáin	5	1	1
Paraisiúit ⁷	23	2	2

⁷ Níl an 23 tionóisc le paraisiúit tar éis a bheith tuairiscithe ach ag aon Stát amháin, agus mar sin glactar leis nach bhfuil an líon sin ina ionadaíocht ar Bhallstáit an EASA.

4.1 TÁSCAIRÍ SÁBHÁILTEACHTA CAST-ICAO

Gach bliain ceapann Grúpa Staidéir Táscaire Sábháilteachta an ICAO (SISG) catagóirí tionóisce ar thionóiscí domhanda ag úsáid tacsanomaíocht forbartha ag an bhFoireann Tacsanomaíochta Coiteann CAST-ICAO. Tá an anailís bunaithe ar thionóiscí le haerárthaí sciatháin dhobhogtha, tuirbín – chumhachta le huasmhais éirithe deimhnithe a théann thar 5,700 kg. Áirítear Oibríochtaí Iompair Poiblí agus oibríochtaí Eitlíochta Ghinearálta, ach eisiatar aer-thaispeántais, eitiltí taispeána, eitiltí trialach agus eitiltí mídhleathacha.

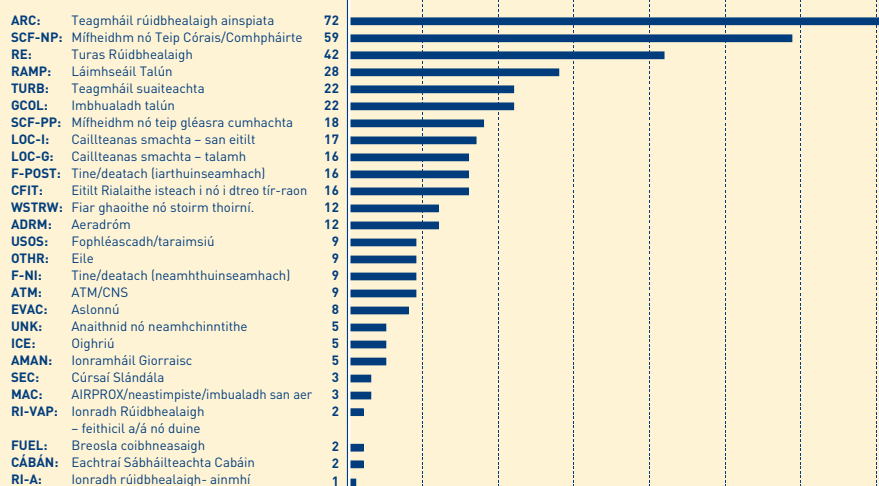
Tá an SISG tar éis tionóiscí chuig an catagóir seo aerárthaigh a rangú ó 1997 ar aghaidh. Is féidir níos mó ná catagóir amháin a cheapadh ar thionóisc.

Taispeánann na Figiúirí sa pharagraf seo na torthaí le haghaidh tionóiscí le haerárthaí cláraithe san Eoraip agus sa chuid eile den domhan. Tá na Figiúirí bunaithe ar iomlán de 1,701 tionóisc agus 499 tionóisc mharfach ar fud an domhain.

Tá an trí chatagóir tionóisce ar bharr an liosta mar an gcéanna don Eoraip agus an cuid eile den domhan, ach tá éagsúlacht san ord.

FIGIÚR 19 Catagóirí tionóisce – tionóiscí le haerárthaí cláraithe i mBallstáit EASA, úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitlíocht ghinearálta, aerárthach sciatháin dhobhogtha, tuirbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg

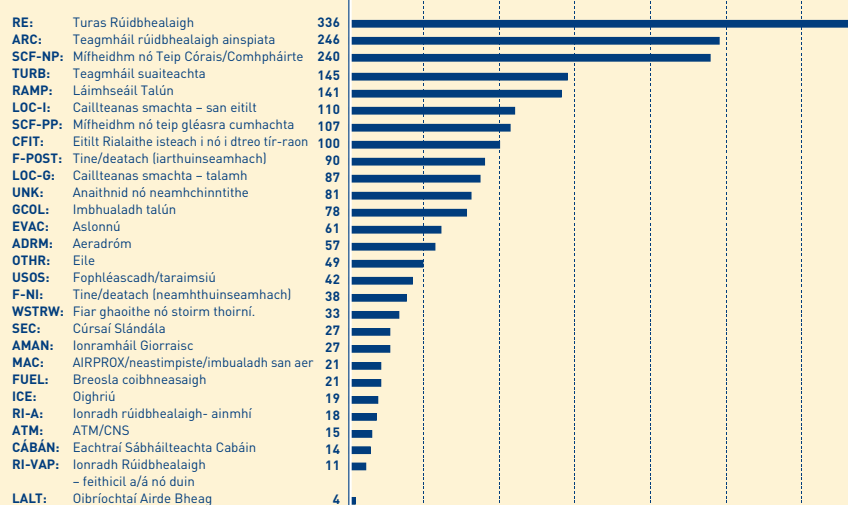
Líon na dTionóiscí

FIGIÚR 20

Catagóirí tionóisce – tionóisí le haerárthaí iasachta, úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitleocht ghinearálta, aerárthach sciatháin dhobhogtha, tuirbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg

Líon na dtionóisí

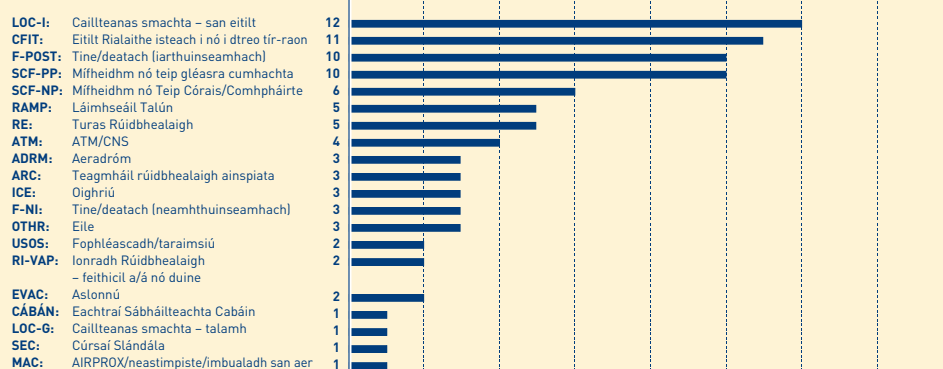

Nuair atáthar ag féachaint ar thionóisí marfacha amháin, an dá chatagóir tionóisce is minice ná ‘caillteanas smachta san eitilt’ agus ‘eitilt rialaithe isteach i dtír-raon’. Freisin déanann siad suas formhór na mbásanna ar fud an domhain.

FIGIÚR 21

Catagóirí tionóisce – tionóiscí marfacha le haerárthaí cláraithe i mBallstáit EASA, úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitlíocht ghinearálta, aerárthach sciatháin dhobhogtha, tuirbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg

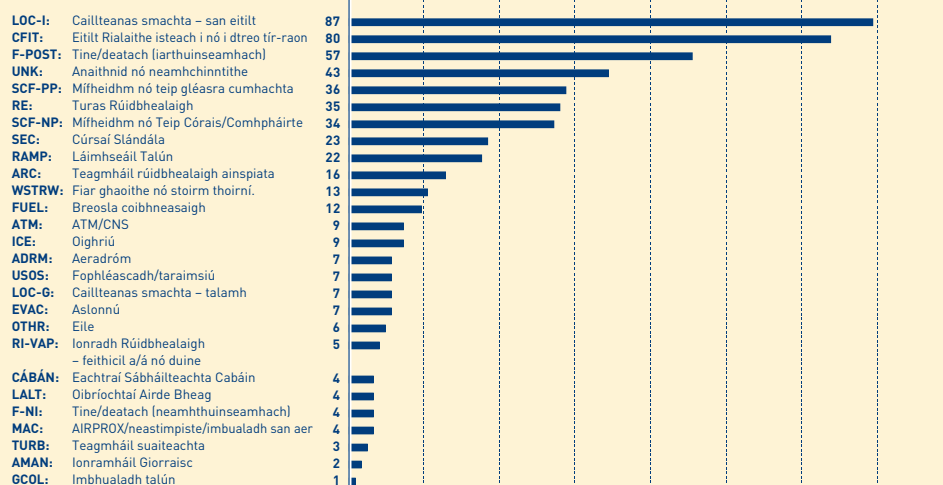
Líon na dTionóiscí

FIGIÚR 22

Catagóirí tionóisce – tionóiscí marfacha le haerárthaí iasachta, úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitlíocht ghinearálta, aerárthach sciatháin dhobhogtha, tuirbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg

Líon na dTionóiscí

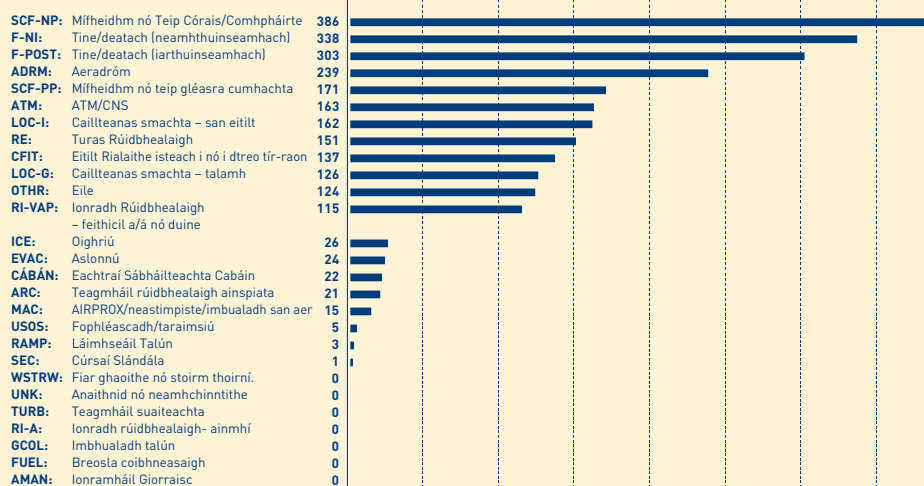
D'aerárthaí cláraithe sa Eoraip na catagóirí is treise maidir le líon na mbásanna na 'teip córais agus comhpháirte nó mífheidhm neamh-ghléasra cumhachta' agus 'tine – neamhthuineamhach' (féach Figiúr 23). Toisc nach dtarlaíonn ach méid beag tionóiscí le líon mór básanna le haerárthaí cláraithe san Eoraip, is féidir le tionóisc aonair tionchar a bheith aici ar ord na gcatagóirí. Tá líon mór na mbásanna i leith an catagóir de thinte neamhthuineamhach mar thoradh ar dhá thionóisc: Swissair MD-11 (1998) agus Air France Concorde (2000). Freisin déanann an dá thionóisc suas nach mór gach ceann de na tionóiscí sa chatagóir SCF-NP.

Tá an catagóir teagmhais 'aeradróm' sa cheathrú háit, líon na mbásanna go príomha mar thoradh ar dhá thionóisc ollmhór: SAS MD80 (2001) san Iodáil agus Air France Concorde (2000) sa bhFrainc. Tá 'eitilt rialaithe isteach i dtír-raon' agus 'caillteanas smachta san eitilt' ionadaithe le 137 agus 162 bás faoi seach.

FIGIÚR 23

Básanna in aghaidh an chatagóir, aerárthaí cláraithe i mBallstáit EASA, úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitlíocht ghinearálta, aerárthach sciatháin dhobhogtha, tuirbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg

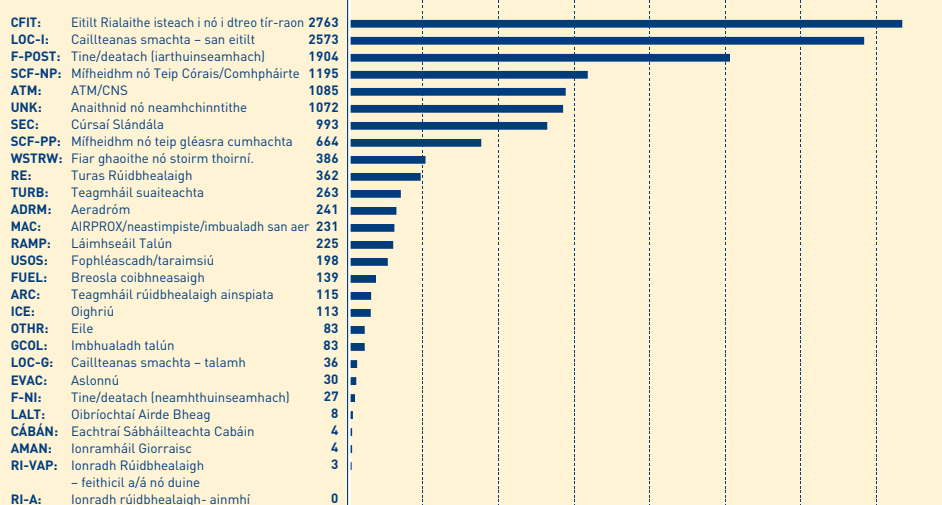
Líon na mbásanna

FIGIÚR 24

Básanna in aghaidh catagóir tionóisce, aerárthach iasachta, úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitleocht ghinearálta, aerárthach sciatháin dhobhogtha, tuirbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg

Líon na mbásanna

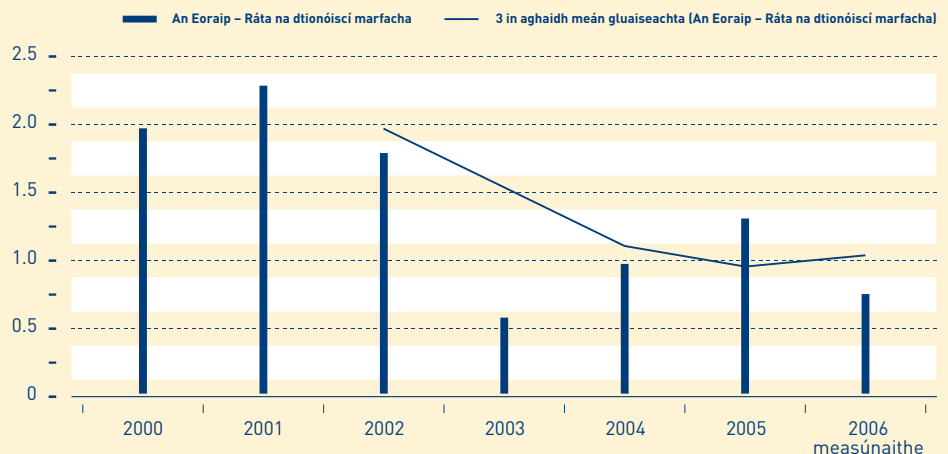
4.2

TÁSCAIRÍ SÁBHÁILTEACHTA AERIOMPAIR POIBLÍ

Sa bhreis ar na catagóirí tionóisce ceaptha CAST-ICAO leagtha amach i gcaibidil 4.1, ceapadh catagóirí tionóisce d'aerárthaí le huas-mhais éirithe deimhnithe idir 2,250 agus 5,700 kg.

Tá na rátaí tionóisce seo a leanas bunaithe ar shonraí gnóthaithe ón gcóras ICAO ADREP agus sonraí nochta/gluaiseachta soláthartha ag Biúró Aeriompair an ICAO. Nuair a bhí an t-athbhreithniú seo á chur le chéile, ní raibh sonraí na bliana 2006 ar fáil go fóill agus mar sin bhí sé riachtanach an t-athbhreithniú a theorannú chuig na bliana 2000 – 2005 (cé go rinneadh measúnú le haghaidh 2006, féach thíos le do thoil). Sa bhreis ar sin, ní raibh ach sonraí comhbhailithe do stáit uile na hEorpa, .i. áiríonn na comhairimh rátaí tionóisce freisin de chuid stáit na hEorpa nach baill iad de chuid nó nach bhfuil bainteach le EASA.

FIGIÚR 25 Ráta na dtionóiscí marfacha, aerárthaí cláraithe san Eoraip, 2000 – 2006, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg, oibríochtaí iompair poiblí

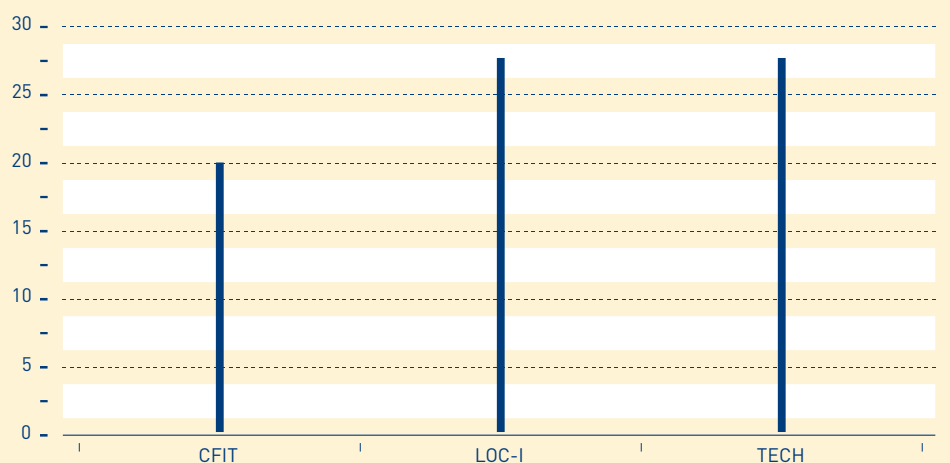

Tá an ráta taispeánta i bhFIGIÚR 25 bunaithe ar líon na dtionóiscí marfacha uile cláraithe san Eoraip, is cuma faoina gcúiseanna. Tá an luach le haghaidh 2006 tar éis a bheith measúnaithe bunaithe ar mheasúnú do líon na n-eitiltí agus ag úsáid líon iarbhrí na dtionóiscí marfacha. Tá an titim sa ráta ó 2005 go 2006 ann go príomha mar thoradh ar líon laghdaithe na dtionóiscí a thit ó 10 i 2005 go 6 i 2006.

Taispeánann FIGIÚR 26 minicíocht coibhneasta na dtrí catagóirí tionóisce is suntasaí de tionóiscí marfacha a bhain le aerárthaí cláraithe san Eoraip.

FIGIÚR 26

Na catagóirí tionóisce is suntasaí, Aerárthaí sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM, cláraithe san Eoraip, oibríochtaí iompair poiblí, tionóisí marfacha, 2000 – 2006

CFIT: Eitilt Rialaithe Isteach i dTír-Raon

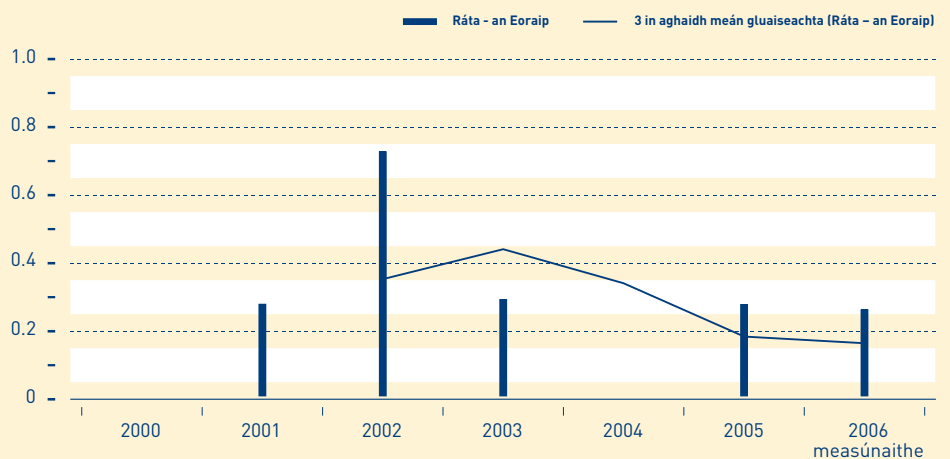
LOC-I: Caillteanas Smachta san Eitilt

TECH: Tionóisí a bhaineann le haerárthaí/córais aerárthaigh nó teip innill aerárthaigh

Eitilt Rialaithe Isteach i dTír-Raon (CFIT)

FIGIÚR 27

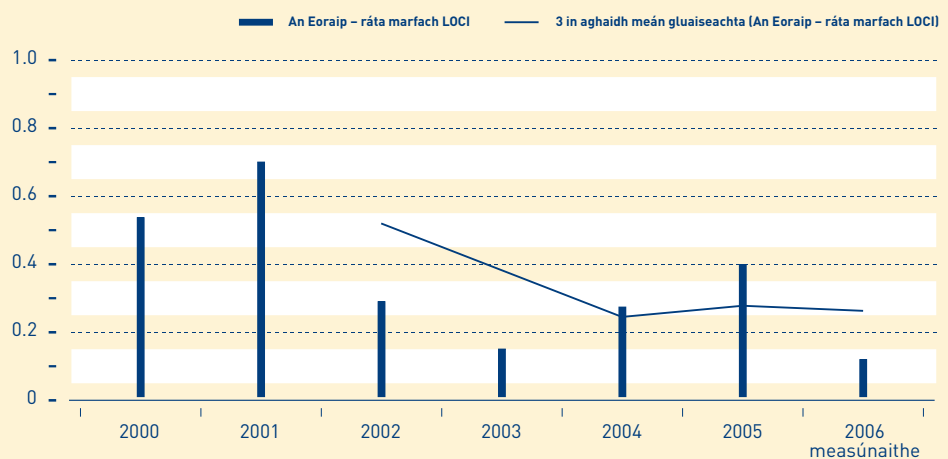
CFIT: Líon na dtionóisí marfacha 2000 – 2006, aerárthaí sciatháin dhobhogtha 2,250 kg, cláraithe san Eoraip, oibríochtaí iompair poiblí

Tá an titim beag sa rátaí nuair atáthar ag comparáid na blianta 2003 agus 2005 agus an ráta measúnaithe le haghaidh 2006 mar thoradh ar mhéadú i dtrácht cé gur fhan líon na dtionóiscí i leith ‘eitilt rialaithe isteach i dtír-raon’ mar an gcéanna (2).

Caillteanas Smachta san Eitilt (LOC-I)

FIGIÚR 28 LOC-I: Líon na dtionóiscí marfacha 2000 – 2006, aerárthaí sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg, cláraithe san Eoraip, oibríochtaí iompair poiblí

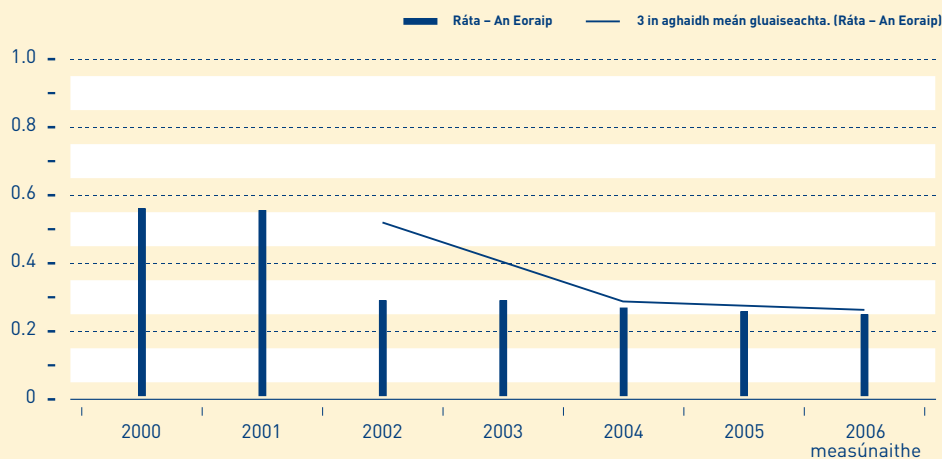

Cé gur éagsúlaigh líon na dtionóiscí i leith an catagóir ‘caillteanas smachta san eitilt’, tá meán ráta na dtionóiscí marfacha a bhaineann le ‘caillteanas smachta san eitilt’ tar éis a bheith seasmhach sa chúig bliana deireanach ag thart ar 0.27 tionóisc in aghaidh gach milliún eitilt.

Tionóiscí a bhaineann le haerárthaí/córais aerárthaigh nó teip innill aerárthaigh (TECH)⁸

FIGIÚR 29

TECH: Ráta na dtionóiscí 2000 – 2006, aerárthaí sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg, cláraithe san Eoraip, oibríochtaí iompair poiblí

Mar thoradh ar líon seasmhach na dtionóiscí marfacha sa chatagóir seo, tá an ráta tionóisce marfach tar éis a bheith seasmhach sa chúig bliana deireanach. Tá an titim beag gur féidir a fheiceáil ó 2002 ar aghaidh ann mar thoradh ar an méadú i líon na n-eitiltí fad a fhan líon na dtionóiscí coibhneasaigh leanúnach (2 in aghaidh na bliana).

CONCLÚID

Taispeánann na sonraí go bhfuil leibhéal na sábháilteachta de chuid eitlíocht na hEorpa ard go maith agus go bhfuil treocht ann chun leanúint ar aghaidh ag f eabhsú. Mar sin féin tá ábhair imní ann: tá rátaí feabhsaithe níos ísle ná an cuid eile den domhan, tá líon íseal dianseasmhach de thionóiscí agus tá roinnt catagóirí tionóisce smachtaithe nach mór go heisiach ag tionóiscí de chuid aerárthaí na hEorpa.

Sa bhreis ar na básanna in oibríochtaí iompair poiblí, bhí nach mór an líon céanna daoine gortaithe go marfach i dtionóiscí a bhain le hEitlíocht Ghinearálta na hEorpa.

Tá gá le hiarracht Eorpach comhordaithe chun dul i ngleic leis na saincheistanna seo.

⁸ Tabhair faoi deara: Ar mhaithe leis an anailís seo, comhcheanglaíodh sonraí tionóisce do na catagóirí tionóisce “SCF-NP” (Teip córais/comhpháirte, neamh-ghléasra cumhachta) agus “SCF-PP” (Teip córais/comhpháirte, gléasra cumhachta).

GNÍOMHAÍOCHT SÁBHÁILTEACHTA EASA

5.1

TIONSCNAMH SÁBHÁILTEACHTA STRAITÉISEACH NA HEORPA (ESSI)

Sheol EASA Tionscnamh Sábháilteachta Straitéiseach na hEorpa (ESSI) in Aibreán 2006 mar chomharba ar an gComh-Thionscnamh Sábháilteachta Eitlíochta (JSSI) de chuid na Comhúdaráis Eitlíochta (JAA). Tionóladh cruinniú bunaidh an ESSI ar 27 Aibreán 2006, agus baineadh amach an aistriú JSSI-ESSI ar 28 Meitheamh 2006.

Is comhpháirtíocht sábháilteachta eitlíochta san Eoraip é ESSI. A chuspóir ná feabhsú breise a dhéanamh ar shábháilteacht san Eoraip agus do shaoránaigh Eorpacha ar fud an domhain i 2007 – 2017, trí anailís ar shonraí sábháilteachta, comhordú le tionscnaimh sábháilteachta ar fud an domhain, agus forfheidhmiú na bpleananna gníomhaíochta costas éifeachtach.

Tá an ESSI tar éis athchóiriú agus athbheochan a dhéanamh ar iarrachtaí sábháilteachta comhoibrithe san Eoraip le cuspóir nua, cur chuige comhpháirtíochta tionscail-rialtóra agus próiseas nua. I gcomhar lena oidhreacht JSSI, déanfaidh an ESSI cothabháil agus forbairt breise ar chomhoibriú leis an bhFoireann Sábháilteachta Eitlíochta Tráchtála (CAST) sna Stáit Aontaithe agus le tionscnaimh sábháilteachta móra eile ar fud an domhain, go háirithe faoin gClár Forbartha Comhoibrithe de Shábháilteacht Oibríochta agus Leanúnachas Aer Acmhainneacht (COSCAP) de chuid Clár Comhoibrithe Teicniúil an ICAO.

Téann an ESSI isteach go nádúrtha laistigh den Léarscáil Bóithre Sábháilteachta Eitlíochta Domhanda a forbair an Grúpa Straitéise Sábháilteachta Tionscail i 2006 don ICAO faoi stiúir an Chumainn Aeriompair Idirnáisiúnta (IATA). Mar atá spreagtha ag an léarscáil bóithre, soláthraíonn ESSI meicníocht le haghaidh tionscnaimh sábháilteachta a chomhordú laistigh den Eoraip agus idir an Eoraip agus an cuid eile den domhan, ag lorg ailíniú domhanda agus íoslaghdú ar dhúbailt na n-iarrachtaí trasna na geallshealbhóirí.

Tá rannpháirtithe ESSI tarraingthe ó Bhallstáit EASA (27 Ballstát de chuid an Aontais Eorpaigh móide an Eilvéis, Lichtinstéin, an Íoslainn agus an Iorua) agus Stáit an JAA, ó dhéantóirí, oibreoirí agus cumainn proifisiúnta, eagraíochtaí taighde, an tÚdarás Feidearálach Eitlíochta (FAA) agus eagraíochtaí idirnáisiúnta ar nós EUROCONTROL agus ICAO. Tá breis agus seachtó eagraíocht sibhialta agus míleata ag glacadh páirt go dtí seo.

Tá ESSI ina chomhpháirtíocht idir EASA, rialtóirí Eorpacha eile agus an tionscal. Cosúil le CAST, tá an ESSI bunaithe ar an bprionsabal gur féidir le tionscal comhlánú a dhéanamh ar ghníomhaíocht rialála trí ghealltanais deonach a thabhairt d'fheabhsú sábháilteachta costas éifeachtach. Tá an chomhpháirtíocht séalaithe ag síniú gealltáin, trína thugann eagraíochtaí gealltanais chun a bheith ina bpáirtithe

cothroma laistigh den ESSI, soláthraítear acmhainní réasúnacha chun a chinntiú go bhfuil an ESSI éifeachtach, agus dul i mbun gníomhaíochtaí réasúnacha mar thoradh ar mholtaí, treoir agus réiteach ab ESSI. Chun an chomhpháirtíocht seo a dhaingniú sonraíonn téarmaí tagartha an ESSI go mbeidh gach foireann de chuid an ESSI faoi chomh-chathaoirleach ag rialtóir agus ball tionscail.

Tá an ESSI ina thionscnamh sonraí-thiomáinte agus sprioc bhunaithe, um bhainistiú agus measúnú riosca. Déanfaidh sé anailísiú ar shonraí sábháilteachta chun fachtóirí a dhearbhu atá mar chúis le nó atá ag cur le tionóiscí nó teagmhais agus rioscaí sábháilteachta a aithint. Bainfidh sé leas as tionscnaimh sábháilteachta eile chun dúbailt na bhfoinsí a sheachaint agus sineirge a uasmhéadú. Freisin bainfidh sé amach staidéar prognóiseacha chun guaiseacha poitéinseal na todhchaí a dhearbhu. Déanfaidh an ESSI sainmhíniú ar bhunlínte sábháilteachta, cuspóirí sábháilteachta a bhunú agus a fhoilsiú agus poitéinseal a chothromú le haghaidh laghdú riosca le costais. Déanfaidh sé forbairt ar phleananna gníomhaíochta agus acmhainní a dháileadh chun na spriocanna seo a bhaint amach, agus torthaí a sholáthar chuig an tionscal eitlíochta saor in aisce.

Déanann an ESSI prionsabail bainistíochta sábháilteachta a fheidhmiú agus a chur chun cinn, feidhmítear cur chuige “cultúr cóir”, déileáiltear le sonraí sábháilteachta uile agus foinse na sonraí sábháilteachta i mbealach rúnda, agus déantar sonraí agus eolas dílsithe a chosaint.

Tá trí chrann taca ag an ESSI: Foireann Sábháilteachta Eitlíochta Tráchtála na hEorpa (ECAST), Foireann Sábháilteachta Héileacaptair na hEorpa (EHEST), agus Foireann Sábháilteachta Eitlíochta Ghinearálta na hEorpa (EGAST). Áiríonn an ghníomhaíocht héileacaptair oibríochtaí tráchtála agus héileacaptair ginearálta.

5.1.1 FOIREANN SÁBHÁILTEACHTA EITLÍOCHTA TRÁCHTÁLA NA HEORPA (ECAST)

Téann ECAST i ngleic le hoibríochtaí aerárthaí móra. Rinne an fhoireann a chruthaigh an ESSI é a sheoladh i Deireadh Fómhair 2006. Tá ECAST san Eoraip mar atá CAST sna Stáit Aontaithe. Díríonn ECAST ar shábháilteacht eitlíochta na hEorpa a fheabhsú níos mó do shaoránaigh Eorpacha ar fud an domhain.

Tá ECAST ag forbairt obair shábháilteachta nua ag úsáid próiseas trí chéim: Céim 1 – Aithint agus roghnú na saincheisteanna sábháilteachta, Céim 2 – Anailís na saincheisteanna sábháilteachta, agus Céim 3 – Forbairt, forfheidhmiú agus monatóireacht na bpleananna gníomhaíochta. I gcéim 1, ginfidh ECAST liosta de shaincheisteanna sábháilteachta a chuireann an pobal Eorpach i mbaol agus a d'fheadfadh a bheith in ábhair oiriúnacha de ghníomhaíocht maolaithe. Cuirfear an

liosta seo ar fáil le haghaidh anailís breise, rud atá mar chuspóir de chuid Céim 2. Le haghaidh gach saincheist sábháilteachta déanfaidh ECAST forbairt, measúnú, roghnú, forfheidhmiú agus monatóireacht ar phleananna gníomhaíochta costas-éifeachtach i gCéim 3. Ag úsáid méadrach feidhmíochta sábháilteachta sainmhínithe i gCéim 2, déanfaidh ECAST monatóireacht ar éifeachtúlacht na bpleananna gníomhaíochta chun na cuspóirí sábháilteachta sonraithe a bhaint amach, agus gníomhaíochtaí ceartaitheach a thógáil más gá. Tá an obair ar Chéim 1 tar éis tosú in Aibreán 2006 agus táthar ag súil leis na céad thorthaí i 2007.

Freisin déanann ECAST monatóireacht san Eoraip ar chomhlíonadh na bpleananna gníomhaíochta faighte ón JSSI. Bhí na pleananna seo oiriúnaithe ó obair CAST ag an JSSI. Téann siad i ngleic le laghdú na rioscaí de thionóiscí ‘eilt rialaithe isteach i dtír-raon’, ‘caillteanas smachta’ agus ‘ascnamh agus tuirlingt’ san Eoraip.

Baineann dhá phróiseas breise de chuid ECAST le cumarsáid agus comhordú le tionscnaimh sábháilteachta eile san Eoraip agus ar fud an domhain.

5.1.2 FOIREANN SÁBHÁILTEACHT HÉILEACAPTAR NA HEORPA (EHEST)

Tá EHEST ar an dara chrann taca de chuid ESSI. Baineann sé le hionadaithe de dhéantóirí, oibreoirí, eagraíochtaí taighde, rialtóirí, imscrúdaitheoirí tionóisce agus lucht míleata ó ar fud na hEorpa.

Freisin tá EHEST mar an chomhpháirt Eorpach den bhFoireann Sábháilteachta Héileacaptair Idirnáisiúnta (IHST). Bunaíodh an IHST sna Stáit Aontaithe i 2006 leis an sprioc de laghdú 80 faoin gcéad den ráta tionóisce a bhaint amach faoi 2016. Chun dul i ngleic le saineúlacht sábháilteachta na n-oibríochtaí héileacaptair san Eoraip, tá EHEST bunaithe ag baill Eorpacha an IHST i Samhain 2006.

Bunaíodh Foireann Anailíse Sábháilteachta Héileacaptair na hEorpa (EHSAT) leis an guspóir chun próiseas a fhorbairt le haghaidh anailís na dtionóiscí héileacaptair Eorpacha agus feidhmíocht na hanailíse, cosúil le feidhm an Chomh-Fhoireann Sábháilteachta Héileacaptair (JHSAT) laistigh den IHST. Tá EHSAT tiomanta do cinntiú go mbeidh an anailís bainte amach san Eoraip comhoiriúnach le hobair de chuid an JHSAT.

Chun tabhairt faoi an éagsúlacht teangacha a úsáidtear in dtuarascálacha tionóisce agus optamú a dhéanamh ar úsáid na n-acmhainní, tá EHSAT tar éis seacht bhfoireann anailíse réigiúnach ar fud na hEorpa, leis an guspóir de níos mó ná 89 faoin gcéad den chabhlach Eorpach a chlúdach i 2007. Déanann EHSAT le tacaíocht ó EASE comhdhlúthú ar thorthaí.

5.1.3 FOIREANN SÁBHÁILTEACHTA EITLÍOCHTA GHINEARÁLTA NA HEORPA (EGAST)

Is é EGAST an tríú crann taca de chuid ESSI, le bheith seolta go déanach i 2007.

San Eoraip, cosúil le réigiúin eile an domhain, is pobal scaipthe í Eitlíocht Ghinearálta. Glacann spóirt aeir agus eitlíocht áineasa speictream leathan de ghníomhaíochtaí ar eitilt, ag réimsiú ó eitilt chumhachta, balúnú agus faoileoireacht go gníomhaíochtaí nua-bhunaithe ar nós aer-scimeáil, eitilt mhionéitleáin agus parafoileoireacht.

Tógfaidh EGAST aird ar na hábhair rialála nua forbartha ag EASA le haghaidh eitlíocht ghinearálta. Is dúshlán é rannpháirtíocht agus sonraí sábháilteachta eitlíochta ghinearálta a fháil ón phobal eitlíochta ghinearálta. Déanfaidh EGAST forbairt ar na tionscnaimh eitlíochta ghinearálta náisiúnta san Eoraip agus cruthófar fóram le haghaidh sonraí sábháilteachta agus deachleachtas san Eoraip a roinnt.

5.2 DÉANAMH NA RIALACH

Mar fhreagra ar an dtaithí tionóisce, tá EASA ag oibriú ar fheabhsú an ábhair rialála coibhneasaigh ina chuid gníomhaíochtaí déanamh na rialach. Is féidir teacht ar shonraí ag:

[HTTP://WWW.EASA.EUROPA.EU/HOME/RM_APP_EN.HTML](http://www.easa.europa.eu/home/rm_app_en.html).

5.3 DEIMHNIÚ

Freisin tógann EASA gníomhaíochtaí sainiúla mar fhreagra ar an taithí tionóisce. Téann an Ghníomhaireacht i ngleic le feabhsú na gcóras oibríochta maidir leis na catagóirí tionóisce ag gníomhaíochtaí éagsúla, lena n-áirítear eisiúint na dtreoracha aer-acmhainneachta. Is féidir teacht ar shonraí ag:

[HTTP://WWW.EASA.EUROPA.EU/HOME/AW_DIR_EN.HTML](http://www.easa.europa.eu/home/aw_dir_en.html).

AGUISÍNÍ

AGUISÍN 1: SAINMHÍNIÚCHÁIN AGUS ACRAINMNEACHA

ADREP	Tuairisciú Sonraí Tionóisce/Teagmhais an ICAO
Aerárthach éadrom	Aerárthach le huas-mhais éirithe deimhnithe atá faoi bhun 2,251 kg.
Aerárthach Iasachta	Aerárthaí uile nach bhfuil cláraithe i gceann de Bhallstáit EASA
Aersheirbhís Sceidealta	Aersheirbhís oscailte d'úsáid an phobail ghinearálta agus feidhmithe de réir tráthchlár foilsithe nó lena leithéid de mhinicíocht go gcomhdhéanann sé sraith sistéimeach aitheanta go héasca d'eitiltí ata ar fáil le haghaidh forchoimeád díreach ag baill an phobail.
CE	An Coimisiún Eorpach
EASA	Gníomhaireacht Sábháilteachta Eitlíochta na hEorpa
ICAO	Eagraíocht Eitlíochta Sibhialta Idirnáisiúnta
MTOM	Uas-mhais éirithe deimhnithe
Obair Aerga	Oibríocht aerárthaigh ina úsáidtear aerárthach le haghaidh seirbhísí speisialaithe ar nós talmhaíocht, tógáil, fótagrafaíocht, suirbhéireacht, breathnú agus patról, cuardach agus tarrtháil, fógraíocht aerga, s.rl.
Oibríochtaí Eitlíochta Ghinearálta	Oibríocht aerárthaigh seachas oibríocht aeriompair tráchtála nó oibríocht oibre aerga
Oibríochtaí Iompair Poiblí	Oibríocht aerárthaigh a bhaineann le hiompar paisinéirí, lastas nó post le haghaidh aoisliúntas nó fruiliú.
SISG	Grúpa Staidéir Táscaire Sábháilteachta an ICAO
Tionóisc ⁹	Teagmhas bainteach le feidhmiú aerárthaigh a thiteann amach idir an t-am ina dtéann aon duine ar bord an aerárthaigh le heitilt ar intinn go dtí a leithéid d'am ina bhfuil gach duine dá leithéid tar éis an aerárthach a fhágáil, ina bhfuil: a) duine gortaithe go marfach nó go tromchúiseach mar thoradh ar: — bheith san aerárthach, nó — teagmháil díreach le haon pháirt den aerárthach, lena n-áirítear páirteanna atá tar éis éirí scaoilte ón aerárthach, nó — nochtadh díreach chuig séideán scairde, ach amháin nuair atá gortú mar thoradh ar chúiseanna nádúrtha, féin-déanta nó déanta ag daoine eile, nó nuair a tharlaíonn gortú d'fholachánaithe i bhfolach lasmuigh d'áiteanna ar fail de ghnáth do phaisinéirí agus criú; nó b) damáiste nó teip struchtúrtha tar éis titim amach don aerárthach: — le tionchar neamhfhabhrach ar láidreacht struchtúrtha, feidhmiú nó tréithe eitilte an aerárthaigh, agus — ina mbeadh deisiú ollmhór nó ionadaíocht den chuid cámasach de dhíth de ghnáth, ach amháin le haghaidh damáiste nó teip innill, nuair atá an damáiste teoranta chuig an inneall, a chuid cochall nó gabhála; nó le haghaidh damáiste teoranta chuig liáin, barr sciatháin, aintéiní, antennas, boinn, coscáin, féiríní, claigeanna beaga nó poill i gceann an aerárthaigh; nó c) an t-aerárthach in easnamh nó doshroichte go hiomlán.
Tionóisc mharfach	Tionóisc le toradh de ar a laghad bás amháin, criú eitilte agus/nó paisinéir nó ar an talamh, laistigh de 30 lá ón tionóisc.

⁹ Úsáideann EASA sainmhíniúcháin ICAO do na téarmaí “Tionóisc” agus “Tionóisc mharfach” (féach Iarscríbhinn 13 an ICAO, Caibidil 1 – Sainmhíniúcháin)

GIORRÚCHÁIN NA GCATAGÓIRÍ TEAGMHAIS

le haghaidh sonraí níos iomláine féach

[HTTP://INTLAVIATIONSTANDARDS.ORG/OCCURRENCECATEGORIES.HTML](http://intlaviationstandards.org/occurrencecategories.html)

ARC	Teagmháil Rúidbhealaigh Ainspanta
AMAN	Ionramháil Giorraisc
ADRM	Aeradróim
ATM	ATM/CNS
CÁBÁN	Eachtraí Sábháilteachta Cábáin
CFIT	Eitilt Rialaithe isteach i nó i dTreo Tír-Raon
EVAC	Aslonnú
F-NI	Tine/Deatach (Neamhthuineamhach)
F-POST	Tine/Deatach (Iarthuineamhach)
FUEL	Breosla Coibhneasaigh
GCOL	Imbhualadh Talún
RAMP	Láimhseáil Talún
ICE	Oighriú
LOC-G	Caillteanas Smachta – Talún
LOC-I	Caillteanas Smachta – San Eitilt
LALT	Oibríochtaí Airde Bheag
MAC	Airprox / Foláireamh TCAS / Caillteanas Scartha / Neas Imbhuailtí san Aer / Imbhualadh san Aer
OTHR	Eile
RE	Turas Rúidbhealaigh
RI-A	Ionradh Rúidbhealaigh – Ainmhi
RI-VAP	Ionradh Rúidbhealaigh – Feithicil, Aerárthach nó Duine
SEC	Cúrsaí Slándála
SCF-NP	Mífheidhm nó Teip Córais/Comhpháirte (Neamh Ghléasra Cumhachta)
SCF-PP	Mífheidhm nó Teip Córais/Comhpháirte (Gléasra Cumhachta)
TURB	Teagmháil Suaiteachta
USOS	Fophléascadh/Taraimsiú
UNK	Anaithnid nó Neamhchinntithe
WSTRW	Fiar Gaoithe nó Stoirm Thoirní

AGUISÍN 2: LIOSTA NA BHFIGIÚIRÍ

Figiúr 1	Básanna paisinéirí in aghaidh 100 milliún de mhílte paisinéara, oibríochtaí iompair poiblí sceidealta, ag eisiámh gníomhartha idirghabhála aindílis
Figiúr 2	Ráta na dtionóiscí ag baint le básanna paisinéirí in aghaidh 100,000 eitilt, oibríochtaí sceidealta, ag eisiámh gníomhartha idirghabhála aindílis
Figiúr 3	Tionóiscí marfacha, iomlán na n-oibríochtaí iompair poiblí, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM
Figiúr 4	Tionóiscí marfacha, oibríochtaí iompair poiblí paisinéara, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM
Figiúr 5	Tionóiscí marfacha, oibríochtaí iompair poiblí lastais, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM
Figiúr 6	Básanna ar bord, iomlán na n-oibríochtaí iompair poiblí aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM
Figiúr 7	Dáileadh na dtionóiscí marfacha thar céimeanna na heitilt, oibríochtaí iompair poiblí domhanda, 1997 – 2006, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM

Figiúr 8	Dáileadh cabhlaigh aeriompair tráchtála de réir cineál na gluaiseachta, stáit conarthachta ICAO, 1996 – 2005, mais aerárthaigh níos mó ná 9,000 kg MTOM
Figiúr 9	Dáileadh réigiúnda de líon na n-eitiltí, oibríochtaí sceidealta agus neamh-sceidealta, 2000 – 2005
Figiúr 10	Ráta na dtionóiscí marfacha don treimhse, 2000 – 2005, oibríochtaí sceidealta agus neamh-sceidealta
Figiúr 11	Tionóiscí marfacha, iomlán na n-oibríochtaí iompair poiblí, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM
Figiúr 12	Básanna ar bord, iomlán na n-oibríochtaí iompair poiblí, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM, cláraithe i mBallstát EASA
Figiúr 13	Dáileadh na dtionóiscí marfacha thar céimeanna na heitilte, oibríochtaí iompair poiblí, 1997 – 2006, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM
Figiúr 14	Tionóiscí agus tionóiscí marfacha de réir cineál na hoibríochtaí iompair poiblí, héileaptair cláraithe i mBallstát EASA, 2006
Figiúr 15	Dáileadh na héileaptair bainteach in oibríochtaí iompair poiblí – tionóiscí ag MTOM, héileaptair cláraithe i mBallstát EASA, 2006
Figiúr 16	Tionóiscí agus tionóiscí marfacha in aghaidh cineál na hoibríochta, Obair Aerga agus Eitlíochta Ghinearálta, an bhliain 2006
Figiúr 17	Tionóiscí agus tionóiscí marfacha de réir cineál na hoibríochta, an bhliain 2006, héileaptair, Ballstáit SREG EASA
Figiúr 18	Dáileadh na dtionóiscí ag MTOM, Ballstáit EASA, héileaptair, 2006
Figiúr 19	Catagóirí tionóisce – tionóiscí le haerárthaí cláraithe i mBallstáit EASA, úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitlíocht ghinearálta, aerárthach sciatháin dhobhogtha, tairbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg
Figiúr 20	Catagóirí tionóisce – tionóiscí le haerárthaí iasachta, úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitlíocht ghinearálta, aerárthach sciatháin dhobhogtha, tairbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg
Figiúr 21	Catagóirí tionóisce – tionóiscí marfacha le haerárthaí cláraithe i mBallstáit EASA, úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitlíocht ghinearálta, aerárthach sciatháin dhobhogtha, tairbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg
Figiúr 22	Catagóirí tionóisce – tionóiscí marfacha le haerárthaí iasachta, úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitlíocht ghinearálta, tairbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg
Figiúr 23	Básanna in aghaidh catagóirí tionóisce, aerárthaí cláraithe i mBallstáit EASA, úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitlíocht ghinearálta, aerárthach sciatháin dhobhogtha, tairbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg
Figiúr 24	Básanna in aghaidh catagóirí tionóisce, aerárthach iasachta úsáidte in oibríochtaí iompair poiblí nó eitlíocht ghinearálta, aerárthach sciatháin dhobhogtha, tairbín-chumhachta, le mais os cionn 5,700 kg
Figiúr 25	Ráta na dtionóiscí marfacha, aerárthaí cláraithe san Eoraip, 2000-2006, aerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg, oibríochtaí iompair poiblí
Figiúr 26	Na catagóirí tionóisce is suntasaí, aerárthaí sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM, cláraithe san Eoraip, oibríochtaí iompair poiblí, tionóiscí marfacha, 2000 – 2006
Figiúr 27	CFIT: Ráta na dtionóiscí marfacha 2000 – 2006, aerárthaí sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg, cláraithe san Eoraip, oibríochtaí iompair poiblí
Figiúr 28	LOC-I: Ráta na dtionóiscí marfacha 2000 – 2006, aerárthaí scotháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg, cláraithe san Eoraip, oibríochtaí iompair poiblí
Figiúr 29	TECH: Ráta na dtionóiscí marfacha 2000 – 2006, aerárthaí sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg, cláraithe san Eoraip, oibríochtaí iompair poiblí

AGUISÍN 3: LIOSTÚ NA DTIONÓISCÍ MARFACHA I 2006

Oibríochtaí Iompair Poiblí le haerárthach sciatháin dhobhogtha os cionn 2,250 kg MTOM amháin

AERÁRTHAÍ CLÁRAITHE I MBALLSTÁIT EASA

Dáta	Staid an teagmhais	Cineál Aerárthaigh	Cineál Oibríochta	Básanna ar bord	Céim na heitilte
12/01/06	An Ghearmáin	Beech 300 King Air	Farantóireacht/suíomh	2	Ascnamh
07/03/06	An Spáinn	Cessna 421	Tacsaí aeir	6	Ascnamh
02/07/06	An Ghearmáin	De Havilland DHC2 MK I Beaver	Paisinéir	5	Éirí
09/07/06	Cónaidhm na Rúise	Airbus A310	Paisinéir	126	Tuirlingt
10/10/06	An Iorua	BAE Systems 146-200	Paisinéir	4	Tuirlingt
19/10/06	An Fhrainc	Beech 90 King Air	Seirbhís Leighis Éigeandála	4	Éirí

AERÁRTHAÍ CLÁRAITHE SA CHUID EILE DEN DOMHAN (AERÁRTHAÍ IASACHTA)

Dáta	Staid an teagmhais	Cineál Aerárthaigh	Cineál Oibríochta	Básanna ar bord	Céim na heitilte
02/01/06	An Úcráin	BAE Systems 125 Series 700	Farantóireacht/suíomh	3	Ascnamh
16/01/06	Stáit Aontaithe	Boeing 737-500	Paisinéir	1	Seasamh
19/01/06	An Astráil	Beech 58 Baron	Paisinéir	2	Anaithnid
21/01/06	Ceanada	Cessna 208B	Paisinéir	3	Faoi bhealach
08/02/06	Stáit Aontaithe	Swearingen Metro II	Lastas	1	Faoi bhealach
08/03/06	Stáit Aontaithe	Cessna 414A	Farantóireacht/suíomh	3	Ascnamh
08/03/06	Ceanada	Piper PA-31-350	Lastas	1	Tuirlingt
18/03/06	Stáit Aontaithe	Beech C99	Lastas	2	Ascnamh
24/03/06	Eacuadór	Cessna 208 Caravan I	Paisinéir	5	Éirí
31/03/06	An Bhrasaíl	Let L-410	Paisinéir	19	Faoi bhealach
16/04/06	An Bholáiv	Fokker F-27	Paisinéir	1	Tuirlingt
24/04/06	An Afganastáin	Antonov An-32	Paisinéir	2	Tuirlingt
27/04/06	An Congó	Convair 580	Lastas	8	Tuirlingt
28/04/06	Uganda	CESSNA 208 Grand Caravan	Lastas	3	Faoi bhealach

Dáta	Staid an teagmhais	Cineál Aerárthaigh	Cineál Oibríochta	Básanna ar bord	Céim na heitilte
03/05/06	Cónaidhm na Rúise	Airbus A320	Paisinéir	113	Ascnamh
02/06/06	Stáit Aontaithe	Learjet 35A	Paisinéir	2	Ascnamh
21/06/06	Neipeal	De Havilland DHC6-300	Paisinéir	9	Ascnamh
25/06/06	Stáit Aontaithe	Mitsubishi MU-2B-60	Farantóireacht/suíomh	1	Éirí
30/06/06	Mósaimbíc	Cessna 208B	Paisinéir	1	Ascnamh
07/07/06	An Congó	Antonov An-12	Lastas	6	Faoi bhealach
10/07/06	Stáit Aontaithe	Piper PA-31-350	Lastas	1	Faoi bhealach
10/07/06	An Phacastáin	Fokker F-27	Paisinéir	45	Éirí
03/08/06	An Congó	Antonov An-28	Paisinéir	17	Ascnamh
04/08/06	Stáit Aontaithe	Embraer 110 Bandeirante	Farantóireacht/suíomh	1	Ascnamh
13/08/06	An Iodáil	Lockheed Hercules 100-30	Lastas	3	Faoi bhealach
22/08/06	An Úcráin	Tupolev TU-154M	Paisinéir	170	Faoi bhealach
27/08/06	Stáit Aontaithe	Bombardier CRJ-100	Paisinéir	49	Éirí
01/09/06	An Iaráin	Tupolev TU-154M	Paisinéir	28	Tuirlingt
29/09/06	An Bhraisíl	Boeing 737-800	Paisinéir	154	Faoi bhealach
25/10/06	Madagascar	Cessna 425	Paisinéir	6	Éirí
29/10/06	An Nigéir	Boeing 737-200	Paisinéir	96	Éirí
09/11/06	An Congó	Let L-410	Paisinéir	1	Tuirlingt
17/11/06	An Indinéis	De Havilland DHC6-300	Paisinéir	12	Faoi bhealach
18/11/06	An Cholóim	Boeing 727-100	Lastas	5	Ascnamh
16/12/06	An Tansáin	Cessna 310Q	Paisinéir	2	Éirí
30/12/06	Meicsiceo	Rockwell Sabreliner	Lastas	2	Ascnamh

SÉANADH

Is ar mhaithe le faisnéis amháin iad na sonraí tionóisce curtha i láthair anseo. Tá na sonraí gnóthaithe ó bhunachar sonraí Gníomhaireachta cuimsithe de shonraí ó ICAO agus tionscal na heitlíochta. Léiríonn sé feacht ag an am ina gineadh an tuarascáil.

Cé go bhfuil tar éis gach cúram a thógáil in ábhar na tuarascála a ullmhú chun earráidí a sheachaint, ní sholáthraíonn an Gníomhaireacht aon bharánta i leith cruinneas, iomláine nó reacht an ábhair. Ní bheidh an Gníomhaireacht faoi dhliteanas le haghaidh aon chineál damáistí nó éilimh nó ráchairt eile tabhaithe mar thoradh ar shonraí mícheart, neamhleor nó neamhbhailí, nó ag teacht chun cinn ó nó i gcomhar le húsáid, cóipeáil, nó taispeáint an ábhair, chomh fada agus atá ceadaithe ag dlíthe Eorpacha agus náisiúnta. Níor cheart an t-eolas cuimsithe sa tuarascáil seo a fhorléiriú mar chomhairle dhlíthiúil.

INPHRIONTA

Gníomhaireacht Sábháilteachta Eitlíochta na hEorpa
Roinn Taighde agus Anailíse Sábháilteachta
Ottoplatz 1, D-50679 Cologne

Guthán : +49 221 89990 000
Facs : +49 221 89990 999
R-Phost : asr@easa.europa.eu

Údaraítear atáirgeadh chomh fada agus a tugtar aitheantas don foinse.

Tá eolas ar Gníomhaireacht Sábháilteachta Eitlíochta na hEorpa ar fáil ag www.easa.europa.eu.

TREO EALAÍNE, DEARADH AGUS PRIONTÁIL

Heller & C, Thomas Zimmer
Lindenstrasse 20, D-50674 Cologne

EASA

Ottoplatz 1, D-50679 Cologne
www.easa.europa.eu